

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony; — za dwumiesięczną dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy;
na prowincji:
z jednorazową przesyłką 36 K — h
z dwurazową przesyłką 36 K — h
rocznie . . . 30 K — h
kwartalnie . . . 7, 50, 9, —
miesięcznie . . . 2, 50, 3, —
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen.
W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres { „Dziennik Polski” — Lwów,
plac Marjański 1. 7.
Telefonu Nr. 171.

Wydanie poranne.

Dziennik Polski

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 halerzy.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce *Nadesłane* 40 halerzy.
Drobne ogłoszenia po 3 halerze za słowo. Najmniejsze ogłoszenie 30 halerzy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz petitowy 60 halerzy.

Numer pojedynczy:

	we Lwowie	na prowincji
poranny . . .	3 halerze	5 halerzy
wieczorny . . .	8 halerzy	10 halerzy

Rada państwa.

(Tel. *Dziennika polskiego*).

Posiedzenie Izby poselskiej.

Wiedeń 22 listopada. W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia w dyskusji szczegółowej nad

handlem terminowym zbożem,

a mianowicie do §. 12 projektu ustawy przemawiali pp. Wohlmeyer i Jarosz.

Następny mówca p. Schoepfer sprzeciwiał się przyjęciu §. 12 w brzmieniu uchwalonem przez izbę panów i wniósł poprawkę w tym duchu, ażeby wszelki handel terminowy zbożem i fabrykatami młynarskimi na giełdzie i poza giełdą był zabroniony od chwili wejścia w życie tej ustawy.

Referent Ploj sprzeciwia się tej poprawce i prosi o przyjęcie §. 12 w brzmieniu, uchwalonem w izbie panów.

Według tego brzmienia rząd ma w drodze rozporządzenia zakazać handlu terminowego na t. zw. giełdach pokątnych.

Głosowanie.

Przystąpiono do głosowania, po którym przewodniczący ogłasza, że §. 12 przyjęto w brzmieniu, uchwalonem przez izbę panów, lecz z tem, że do tekstu, uchwalonego przez izbę panów, dodano poprawkę Schoepfera, 94 głosami przeciw 93.

Podczas stwierdzania stosunku głosów, licząc posłowie polscy, którzy z początkiem głosowania byli nieobecni, weszli do sali i usiedli na swych miejscach, oraz wzięli udział w głosowaniu. Wszeczniemcy protestują przeciw temu hałaśliwie. W końcu zaważył na szali głos jednego z Wszeczniemców.

Gdy ogłoszono wynik głosowania, Wszeczniemcy wołają: „Abzug Beck, hinaus Beck!” (Odnosiło się to do szefa sekcyjnego Becka).

Wrzawa trwała kilka minut i wiceprezydent Zaczek nie mógł przez ten czas przystąpić do dalszego ciągu obrad.

Dalsza dyskusja.

Następnie §§. 13, 14 i 16, przyjęto bez dyskusji.

Do §. 18 przemawiali Herzmansky i Heimrich, następnie radca sekcyjny Hoegel, posłowie Udrzal, Kittinger, Sileny, poczem Iro imieniem mniejszości zrezygnował z głosu.

Przemawiał jeszcze referent Ploj.

W głosowaniu przyjęto całą ustawę o handlu terminowym zbożem w drugim i trzecim czytaniu, w brzmieniu uchwalonem przez izbę panów, z wyjątkiem §. 12, do którego — jak wiadomo — przyjęto poprawkę p. Schoepfera.

Ulgi podatkowe.

Następnie uchwalono w drodze nagłej przystąpić do kilku spraw, dotyczących ulg podatkowych dla budynków w Tryeście i dla wodociągów pod Wiedniem.

Dotyczące ustawy uchwalono i posiedzenie zamknięto.

Następne we wtorek.

Wnioski naglące.

Przy końcu wczorajszego posiedzenia izby posłów odczytano wnioski naglące: pp. Pommera i tow., aby wziąć bezwzględnie pod obrady sprawozdanie komisji przemysłowej w przedmiocie handlu domokrajnego, tudzież pp. Sehnala, Klofacza i tow. w sprawie za-

pobieżenia zastojowi w przemyśle żelaznym i węglowym w ogóle, a zwłaszcza w Ostrawie.

Wiedeń 22 listopada. Wczorajsza uchwała izby poselskiej, przyjmująca poprawkę przy §. 12 ustawy o handlu terminowym zbożem, powoduje to, że cała ustawa musi raz jeszcze iść do izby panów. Tylko dżwiny przypadek umożliwił przyjęcie tej poprawki. Wszeczniemcy sami nie życzyli sobie przyjęcia tej poprawki, gdyż przedewszystkiem chodziło im o to, aby ustawa ta weszła jak najprędzej w życie. Uczynili swój wniosek, ale z góry byli przekonani, że upadnie. Tymczasem równocześnie Kolo polskie odbywało posiedzenie, a przypadek chciał, że dzwonek elektryczny, prowadzący do sali posiedzeń Kola był popsuty. Gdy więc prezydent izby dzwonił, aby zawiadomić posłów o głosowaniu, Polacy dzwonek nie słyszeli i do izby nie przyszli, co umożliwiło przyjęcie poprawki p. Schoepfera, gdyż Polaków nie było w izbie. Rzecz ta nie jest zresztą tak bardzo tragiczna, gdyż izba panów z ustawą tą szybko się załatwi i za kilka dni wróci ona znów do izby posłów.

Sytuacja.

(Telegramy „*Dziennika polskiego*”).

Wiedeń 22 listopada. Związek wszechniemiecki odbył wczoraj posiedzenie. W komunikacie, wydanym z tego posiedzenia, powiadają Wszeczniemcy, iż w fakcie, że nie zaproszono ich na onegdajsze wspólne posiedzenie posłów niemieckich z Czech, upatrują uznanie dla swego stanowiska, jakie zajęli w sprawie językowej. Uważają oni każdą uchwałę, którą powzię komitet wybrany na owym wspólnym posiedzeniu, za nic nie znaczącą, gdyż jedynie Wszeczniemcy uprawnieni są do reprezentowania narodu niemieckiego w Czechach, bo w ich rękach znajduje się znaczna część mandatów ludowych. W końcu zapowiadają, iż gdy otrzymają zaproszenie — jak zapowiedziano — na drugie posiedzenie wspólne, wówczas przybędą i wyjaśnią bliżej swoje stanowisko.

Równocześnie p. Bareuther w rozmowie z pewnym dziennikarzem zapewniał, że Wszeczniemcy nigdy a nigdy nie zgodzą się na język urzędowy czeski, bo w takim razie podarowałoby się Czechom od razu to, o co od czterech lat toczy się rozpaczliwa i namiętna walka i co było przyczyną przesileni parlamentarnych i gabinetowych. Bareuther przypuszcza dalej, iż gdyby Czechom w Czechach dano język urzędowy czeski, to tego samego wnetby zażądali Czesi na Morawach, Słoweńcy w Styrii i Karyntji i przyczyniłoby się to do sławizacji Austrii.

Obok tych głosów atoli odzywają się także głosy Niemców umiarkowanych. P. Schücker, który został wybrany przewodniczącym komitetu i zwołał na dziś jego posiedzenie, w rozmowie z korespondentem *Prager Tagblattu* powiedział, że posłowie niemieccy na dzisiejszej naradzie sformułują swoje żądania tak, aby nie tylko obronili swoje interesy, ale umożliwili także przyjęcie ich stronie przeciwnej. Ułożą warunki swoje zupełnie jasno, aby Czesi mogli dać również zupełnie jasną odpowiedź i aby mogła dojść do skutku niemiecko-czeska konferencja. Jeżeli konferencja ta nie dojdzie do skutku, to winę tego przypiszą sobie Czesi sami. My — zakończył p. Schücker — dążyć będziemy do tego, aby obok interesów naszych, uwzględnić także interesy strony przeciwnej.

Mówiąc o stanowisku, zajętem przez Wszeczniemców, przypuszcza p. Schücker, że

Wszeczniemcy bez kydifikacji języka niemieckiego, jako państwowego, nie zgodzą się na żadne ustępstwa, ale kwestją jest, czy Wszeczniemcy, skoro uda się nam nasze żądania ułożyć tak, że zapewnionem będzie nasze stanowisko w Czechach, nie zmienią swego zapatrywania, nie chcą przyjmować na siebie odpowiedzialności za rozbiście się konferencji. Opinia publiczna zmienić się może i zmieni się w tym kierunku, że nie przebaczy rozbiścia układów, dążących do sanacji parlamentu.

Liberzec 22 listopada. Przewodniczący niemieckiego związku nauczycielskiego w Czechach wysłał telegramy do p. Pradego i kilku innych posłów niemieckich, z wezwaniem, aby z wolnomyślowymi Czechami ugodę zawarli, by uchronić się od wpływów klerykalnych.

Z Kola polskiego.

(Telegramy „*Dziennika polskiego*”).

Wiedeń 22 listopada. Wczoraj rano odbyło się posiedzenie Kola polskiego, na którym prowadzono dyskusję w bardzo ważnej sprawie dla Galicji, a mianowicie o sprawie opalania lokomotyw naftą.

P. hr. Wodzicki przedstawił smutny stan przemysłu naftowego w Galicji i groźną ruinę dla producentów i tysięcy robotników. Pomoc mogłoby mu przynieść użycie ropy do opalania lokomotyw. Następnie poddał ostrej krytyce postępowanie dyrekcji kolejowej w sprawie opalania lokomotyw naftą. Już przeszło 1½ roku przeprowadza dyrekcja lwowska próby z opalaniem naftą na koszt producentów, i żąda, aby producenci urządzili własnym kosztem składy ropy według planów dyrekcji, aby na własny koszt przerobili paleniska lokomotyw i dalej prowadzili próby.

Przy 25.000 tonach koszt tych inwestycji wyniósłby milion koron, a w zamian dyrekcja nie chce nawet oznaczyć cen stałych, jakieby producentom płaciła, gdyby się próby powiodły.

Mówca wnosi, aby komisja parlamentarna Kola zajęła się tą sprawą i odniosła się ministrowi dr. Witteka z żądaniem jak najszybszego załatwienia tej kwestji.

Minister dr. Pięta k dawał następnie wyjaśnienia, że mianowicie według informacji, jakie otrzymał od kolegi Witteka, sprawa ta będzie załatwiona.

Ks. Pastor zaznaczył, że i władze kolejowe w kraju niezycielwie odnoszą do tej kwestji.

Na tem z powodu obrad w izbie posiedzenie przerwano; dalszy ciąg dyskusji dzisiaj.

Z sejmu węgierskiego.

(Telegram „*Dziennika polskiego*”).

Budapeszt 22 listopada. Izba posłów sejmu węgierskiego obradowała wczoraj dalej nad sprawą Nessiego, któremu, jak wiadomo, wytoczyła władza wojskowa śledztwo za demonstracje podczas śpiewania hymnu austriackiego.

Dep. Oetvoes występuje przeciw wnioskowi komisji, która uznała, że wytoczenie Nessiemu śledztwa dyscyplinarnego nie narusza nietykalności poselskiej. Protestuje przeciw temu, że zabrania się śpiewania hymnu węgierskiego, a zmusza się do śpiewania austriackiego. (Huczne oklaski).

Gdy minister Fejervary zabrał głos do odpowiedzi, posłowie z partji niezawisłej bezustannie wołają „Eljen Fejervary” i demonstra-

cyjnie klaszcza. Niektórzy młodszy posłowie niezawiaśli zaczynają śpiewać narodowy węgierski hymn i odśpiewali pierwszą zwrotkę, przyczem starsi posłowie z ich stronnictwa starali się wyperswadować im to, co im się wreszcie udało.

Minister Fejervary oświadcza, że wskutek spóźnionej pory nie będzie się wdawał w merytoryczną stronę sprawy. Polemizuje z kilku uwagami poprzedniego mowcy. Fejervary powiada: Proszę nie zapominać w jakich warunkach żyjemy w monarchji.

Niepokój na lewicy i wołanie: Nie żyjemy w żadnej monarchji, lecz w państwie węgierskiem.

Fejervary: Żyjemy na Węgrzech, ale monarchja składa się nie tylko z Węgier, lecz z Austrii i innych jej prowincyj.

Wrzawa i niepokój. Głosy: Co za prowincje?

Fejervary: Sądzę, że każdy uczciwy człowiek rachuje się z fikcyjnymi stosunkami, które są tego rodzaju, że do monarchji nie tylko należą Węgrzy, ale i inne narody. Na to musimy uważać.

Niepokój i wielka wrzawa na lewicy.

Dp. Kubik woła: Idź pan do Austrii z takimi mowami.

Ponowna wrzawa na lewicy.

Minister kończy przemówienie wśród hałasu i wołań: „Nie potrzebujemy żadnej monarchji“.

Dep. Oetvoes wyraża zdziwienie z powodu mowy Fejervarego, który jest ministrem węgierskim a nie austriackim. — Na tem dyskusję przerwano.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Choroba cesarza.

Wiedeń 22 listopada. Cesarz spędził noc ubiegłą spokojnie i czuje się znacznie lepiej.

Nowa ustawa prasowa.

Kraków 22 listopada. Towarzystwo prawnicze i ekonomiczne urządziło wieczorem w auli uniwersyteckiej odczyt o nowym projekcie ustawy prasowej. Referentem był prof. Rosenblatt. Na odczyt przybyli pp. Cyszczan, Bobrzyński, profesorowie uniwersytetu, urzędnicy sądowi i i. Referent omówił projekt ustawy, wyliczając jej braki i zalety, poczem rozwinęła się dyskusja.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin 32 listopada. Parlament w dalszej dyskusji nad taryfą celną, przyjął § 11 i rozpoczął obrady nad ustawionym przez komisję § 11 a, który postanawia, że dochody z cel od artykułów żywności, przeznaczone być mają na powszechne ubezpieczenie wdów i sierót. W dyskusji oświadczył sekretarz stanu Thielmann, że suma dochodów, na podstawie tego paragrafu spodziewanych, nie da się dokładnie obliczyć. Do przeprowadzenia takiego ubezpieczenia potrzebaby 160 milionów marek. Należy się spodziewać, że stosunki ekonomiczne w Niemczech się poprawią. Dziś, niestety, stan rzeczy nie jest najlepszy. Budżet, który za kilka dni będzie przedłożony, wykazuje deficyt 150 milionów marek, na pokrycie którego, zdaniem mowcy, należałoby przedewszystkiem podwyższyć podatek od piwa i tytoniu.

Sekretarz stanu Thielmann przedstawił w końcu prawnopństwowe trudności w tej sprawie § 11 a taryfy celnej. Bawarski radca rządowy Stengel przemawiał w imieniu rządu bawarskiego i rządów związkowych, w tym samym duchu co Thielmann. Wreszcie § 11 a według redakcji komisji odrzucono, a przyjęto nieco edmienny wniosek posła Trauborna. Następane posiedzenie dziś.

Z parlamentu angielskiego.

Londyn 22 listopada. Parlamentowi przedłożono wszystkie papiery, odnoszące się do znanej odezwy generałów boerskich do świata cywilizowanego. Między innymi jest tam list Chamberlaina do Bity z 6 listopada br. W liście tym wyraża Chamberlain ubolewanie z powodu tonu odezwy i z powodu mów, wygłaszanych przez Bothę na kontynencie.

Oświadcza dalej, że rząd nie ma zamiaru zwracać się do parlamentu z prośbą o podwyższenie sumy 3 milionów funtów szterlingów,

przynanej na zasiłki dla Boerów. Obietnica uczyniona Boerom w sprawie udzielenia im pożyczki na dogodnych warunkach, nie będzie cofnięta.

Z parlamentu francuskiego.

Paryż 22 listopada. Izba deputowanych przyjęła wczoraj do wiadomości oświadczenie rządu, złożone przez ministra handlu Trouillota, w odpowiedzi na interpelację w sprawie zastosowania ustawy z r. 1900 w kwestji skrócenia czasu pracy. Minister zaznaczył był, że nie należy naruszać demokratycznych zasad ustawy, mimo to jednak zastanowi się nad poprawkami, które w ustawie uczynić należy.

Dep. Lasies wniósł udzielenie amnestji dla skazanych za przekroczenia podczas strejku górniczego i żądał dla tej sprawy nagłości. Zastępca rządu oświadczył, że nie można zastanawiać się nad sprawą amnestji, póki strejk górników nie jest ukończony i żądał przekazania wniosku komisji. Izba jednak 311 głosami przeciw 244 uchwaliła nagłość sprawy.

Dep. Lasies żądał natychmiastowej dyskusji, izba żądanie to odrzuciła. Na tem zamknięto posiedzenie.

Z Serbji.

Belgrad 22 listopada. Organa rządu ustępującego: *Dnevnik* i *Sowremennik* przestały wychodzić.

Medal jubileuszowy dla Ojca św.

Wiedeń 22 listopada. Tutejsza rada miejska na wniosek wydziału rady uchwaliła przeznaczyć 25 000 koron na wybite medale jubileuszowe dla Ojca św. Wielki medal złoty będzie wręczony Ojcu św., a mniejsze rozmaitym osobom. Przeciw tej uchwale przemawiał tylko socjalista Reumann.

Kartel blaszany.

Wiedeń 22 listopada. Utworzył się kartel austriackich i węgierskich producentów blachy lepszego gatunku (Feablech). Specjalna komisja opracowuje szczegółowy projekt. Kartel będzie trwał do 30 czerwca 1912.

Obrót handlowy między Austrią a Węgrami.

Wiedeń 22 listopada. Według statystycznego wykazu obrotu handlowego między Austrią a Węgrami w październiku br. eksport Austrii do Węgier wynosił 88 4 milionów koron, o 8 7 mil. więcej, niż w październiku roku zeszłego, import zaś z Węgier do Austrii 100 9 mil. k. o 10 7 mil. więcej w porównaniu z październikiem zeszłym. Bilans przeto handlowy w obec Węgier wykazuje w tym miesiącu passivum 12 5 mil. k., gdy w r. ubiegłym wykazywał passivum 10 5 mil. Prowizoryzy br. włącznie wykazuje dla Austrii saldo czynne 7 mil. koron, w roku zeszłym wykazywał w tym samym czasie saldo czynne 1 6 mil. koron.

Z izby sądowej.

Kraków 21 listopada. Dziś odbywa się tu przedzwym trybunałem rozprawa karna przeciw Janowi Huznerowi i 35 współwinionym gospodarcom gruntowym z Jaworzna (męczy nimi jest 6 kobiet) o zbrodnię gwałtu publicznego, dokonanego na komisji gminnej, która z polecenia wydziału krajowego miała przeprowadzić czynność urzędową, około rozpoczęcia robót dla założenia torfowej stacji doświadczalnej na pastwisku, będącem własnością mieszkalców gminy. Nie dopuścili oni do rozpoczęcia robót, odgrazali się przytem i kijem pobili przedsiębiorcę robotniczego, niejakiego Stawarskiego.

Obwinieni tłumaczą się, że bez ich pozwolenia, jako właściciele pastwisk, chciano rozpocząć roboty, dlatego do nich nie dopuścili, ale gwałtu nie używali.

Zamach na pocztę.

Lugos 22 listopada. Nieznany dotąd zbrodniarz strzelił do żandarma eskortującego pocztę. Żandarm padł na miejscu. W wozie pocztowym znajdowało się 24 000 koron, zamierzony rabunek nie udał się jednak, bo konie spłoszone uniosły pocztę. Woźnice aresztowano jako podejrzanych o współudział w zbrodni.

Ułaskawienie.

Petersburg 22 listopada. Na prośbę gubernatora Chaczowa ks. Obolenskiego, na którego w sierpniu br. wykonano nieudany za-

mach, sprawcę zamachu car ułaskawił od kary śmierci i skazał na dożywotnie więzienie.

Z tragedji życia.

Szegedyn 22 listopada. Całe miasto pozostaje pod wrażeniem tragi znego wypadku. Przed 20 laty jakiś Buc-ticz wyemigrował z żoną do Ameryki. Ponieważ nie znalazł tam zajęcia, powrócił do Szegedynu, podczas gdy żona jego pozostała w Ameryce u krewnych. W półtora roku po powrocie z Ameryki otrzymał stamtąd wiadomość, że żona jego umiała. Ożenił się więc po raz drugi. Kiedy później pierwsza jego żona, która wcale nie umarła, powróciła z Ameryki, w unieczeniu zakłócił ją nożem, za co skazany został na 15 lat ciężkiego więzienia. Obecnie wyszedł z więzienia i powrócił do domu, gdzie atoli dowiedział się, że żona jego i dzieci umarły. W przystępie rozpaczki za resztę pieniędzy oszczędzonych w więzieniu kupił sobie rewolwer i na publicznej drodze zastrzelił się.

Katastrofa okrętowa.

Londyn 22 listopada. Wczoraj wieczorem koło ujścia rzeki Tyne, zderzył się parowiec duński „Kund“, wiozący węgiel do Hiszpanji, z parowcem angielskim „Paledole“. „Kund“ poszedł na dno, z załogi brak 8 ludzi, którzy prawdopodobnie utonęli.

Grac 22 listopada. Wczoraj uzupełniono radę miejską wyborem 4 kandydatów niemieckiej partji ludowej i jednego socjalisty.

Paryż 22 listopada. Rada stanu odrzuciła rekurs Józefa Reinacha od wyroku z 25 czerwca 1898, mocą którego Reinach pozbawiony został stopnia kapitana konnicy przy sztabie generalnym armji terytorjalnej.

Izba sądowa.

Łopatyn 20 listopada.

(Energiczny paroch).

Dnia 19 bm. przeprowadzoną została w sądzie powiatowym w Łopatynie, przed sędzią p. Skulskim, rozprawa karna, o przekroczenie z § 411 u. k. przeciw ks. Jarosławowi Stetkiewiczowi, gr. kat. proboszczowi w Stanisławczuku, za pobicie w cerkwi lichtarzem po głowie Stanisława Tworcowskiego, gospodarza gruntowego za to, że ten będąc Rusinem ożenił się z Polką i wziął ślub w kościele łacińskim. Ks. Stetkiewicz skazany został na karę 10 dni aresztu, ewentualnie 100 koron grzywny i zapłacenie 18 kor. poszkodowanemu.

KRONIKA.

Mjarżanki lwowskie.

Sobota 22 listopada.

Powszechne wykłady uniwersyteckie: W zakładzie chemicznym uniwersytetu (ul. Długosza 6) od godziny 7 $\frac{1}{2}$ - 8 $\frac{1}{2}$ wieczorem, J. Tenner: „O sztuce czytania: Mechanika głosu (narządza głosu i jego emisja — modulacja tonu)“. — W szkole realnej (ul. Kamienna 2) od godziny 7 $\frac{1}{2}$ - 8 $\frac{1}{2}$ wieczorem, doc. uniw. dr. A. Winiarz: „Ustrój społeczny i polityczny Polski: Okres samorządu stanów“.

Filarmonja lwowska: Koncert. Początek o godzinie 7 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

Teatr miejski: „Walka kobiet“, komedja. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Kalendarz. Sobota 21: Cecylji panny. — Wszemila. (9): Onysifora. Wschód słońca o godzinie 7 minut 25, zachód o godzinie 4 minut 9.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężota — 4 $\frac{3}{4}$ ° R. Pogoda.

Przeniesienia. Namiestnik przeniósł konceptę namiestnictwa Ludwika Wykowskiego z Tarnowa do Jasła, oraz praktykantów konceptowych namiestnictwa: Zygmunta Janczurę ze Lwowa do Ropczyc, Jerzego Rudzkiego ze Lwowa do Tarnowa i Jerzego Muszyńskiego ze Lwowa do Drohobycza.

Sprawa miejskiej kasy oszczędności. We wtorek specjalna komisja dla tej sprawy wysłuchała relacji członków deputacji, wysłanej w sprawie miejskiej kasy oszczędności i miejskiego zakładu zastawniczego, poczem przeprowadziła obszerną dyskusję nad tym zawitym tematem. Wynikiem dyskusji była decyzja, ażeby zaprosić jak najrychle-

Posłów do rady państwa, należących do lwowskiej rady miejskiej, by możliwie spiesznie przyjechali — i im rzecz całą przedłożyć. Postowie ci zjechali się już i tymi dniami odbędą wspólnie z komisją poufną zaradę, co dalej począć wobec niekorzystnego dla gminy stanowiska, jakie zajął p. namiestnik.

Burzliwy wiec akademicki. Od godziny 7 wieczorem wczoraj, aż do dziś godz. pół do 3 rano, obradował bez przerwy w sali Towarzystwa pedagogicznego wiec akademicki. Miał on charakter mocno burzliwy, a nie brakło na nim i momentów drastycznych. Szczegółowe sprawozdanie odkładamy do ogólnoludniowego numeru.

Upadłości. Sąd krajowy cywilny we Lwowie zezwolił na otwarcie konkursu do majątku „Pierwszej krajowej fabryki dachówek cementowych we Lwowie” i do majątku firmy handlowej młyn parowy „Marja Helena” we Lwowie, zarejestrowanej pod firmą młyn parowy „Marja Helena” S. br. Bruźnickiego i sp. we Lwowie, jakoteż do prywatnego majątku osobście odpowiedzialnych współników Roberta Kleina, masy spadkowej sp. Seweryna br. Bruźnickiego i masy spadkowej sp. Edwarda Marynowskiego. Komisarzem konkursowym mianowany radca sądu krajowego p. Garfein. Tymczasowym zaś wiadomością masy fabryki dachówek, mianowany dr. Konstanty Lewicki, młyn „Marja Helena”, dr. Natan Löwenstein.

Strzelanie ostrymi nabojami do tarcz „bloniaków zmarstynowskich” rozpoczyna się dziś w sobotę dnia 22 b. m. i trwać będzie przez 8 dni t. j. do 29 b. m., zawsze w godzinach od 8 rano do 1 w południe. Udział w tych ćwiczeniach będą brały kolejno wszystkie pułki piechoty, stajonowane we Lwowie.

Schwytanie zbiega. Więzień Jan Bohr false Marc's Gross, który dnia 29 października b. r. zbiegł pod z transportu więźniów ze Lwowa do Stanisławowa, został ujęty i dnia 19 b. m. do tutejszego zakładu karnego naprowadzony.

Z tragedji życiowych. Przed pogrzebem plutonowego 15 pp. Mikołaja Angielskiego, który, jak donieśliśmy, popełnił samobójstwo, miała miejsce bardzo przytra sęca w kostnicy przy szpitalu wojakowym. Mianowicie narzeczona nieboszczyka Anna Rutkówna przed zamknięciem trumny rzuciła się na zwłok samobójcy, wywodząc płacze i jęki w niebogłosy. W ciągu tej sceny włożyła pierścionek na palec zmarłego, poczem wydechyła z kieszeni flaszeczkę i wyoliła jak s płyn przegrzany, padając równocześnie bez przytomności na ziemię. Desperatę wyniesiono z kostnicy i zatelefonowano o pomoc na stację ratunkową. W chwili, gdy karawa z zwłokami ruszał z miejsca, wóz ratunkowy uwoził Annę Rutkównę na stację. Tam przekonano się, że dziewczynie nie grozi żadne niebezpieczeństwo, gdyż płyn, który wypła, był najzystszą... wodą dobrastańską. Butną na cierpi na historję, a utrata przytomności była bez pośrednim następstwem napadu histerycznego. Desperatkę odwieziono dla uspokojenia do szpitala; zachodzi bowiem obawa, że w wielkim rozdrażnieniu mogłaby się istotnie targnąć na swoje życie.

Znikł bez wieści. Jedenastoletni Kazimierz Biedarski, syn d zorcej domu przy ulicy Słonecznej 1. 4, wydał się 20 bm. z domu w niewiadomym kierunku.

Deserterzy. Z koszar 30 pp. zbiegł rekrut Mikołaj Antos, z koszar zaś 15 pp. Piotr Musiał. Ułóżone podpalenie. Wczoraj w południe ustawał niewysłędzony na razie sprawca wzniesienia pożaru w pracowni ciesielskiej p. Gryglaszewskiego, przy ulicy Panieńskiej 1. 25. Wczoraj jednak jednak spostrzeżono ogień i ugaszono go.

Ruskie zjazdy. Podczas świąt (25 i 26 grudnia) odbędzie się we Lwowie zjazd z całego kraju przedstawicieli ruskiego nacjonalno-demokratycznego stronnictwa — Na dzień 25 b. m. zapowiedziany jest wiec w Starym Samborze, zwołany przez pp. J. Jaworskiego i W. Wołańskiego, imieniem „Narodowej rady”.

„Pomoc bratnia” w Zakopanem. Towarzystwo uczące się młodzieży wydało świeżo sprawozdanie za drugi rok swego istnienia. Sprawozdanie to stwierdza, małymi zrazu środkami, dokonano dzieła. A jak potrzebną, a raczej jak konieczną i nieodzowną stała się „Bratnia pomoc” instytucją zdrowotną na Podhalu, to najlepszym cobyda do u mentem dla publicznej wiadomości i pozyskania sympatji, a poparcia w społeczeństwie okazało się to, że w krótkim czasie terminie musiano do pierwszego donajac trzy damki, aby tylko dać możność ratunku przelicznemu zewsząd zgłaszającej się o zdrowie młodzieży. Obecnie jednak znowu „Bratnia po-

moc” jest bez środków do spełnienia nadal swego zadania. A zadanie to jest nielada, bo np. kuracja w domu zdrowia „Bratniej pomocy” w roku od 1 października 1901 do 1 lipca 1902, korzystało 27 chorych młodzieńców Blans z dnia 30 czerwca 1902 wykazują w stanie czynnym i biernym 12 385 kor. 7 hal. Prezesem „Bratniej pomocy”, jest p. dr. Józef Żysko.

Nadzwyczajny pociąg do Zakopanego. Dziś popołudniu odjeżdża do Zakopanego pociąg pośpieszny, który zabierze gości, udających się na uroczystość otwarcia sanatorium dla piersiowo chorych. Ponieważ pociąg ten już jest tak zaokupowany, że dla wielu gości nie ma w nim już miejsca, przeto wnet po nim, mianowicie o godzinie 3 min. 6 wedle zegaru lwowskiego, odjeżdża drugi pociąg pośpieszny. Przy tym pociągu zarezerwowane będą przedziały osobne I klasy dla naczelnych przedstawicieli władzy rządowych ze Lwowa, mianowicie dla pp. namiestnika, marszałka kraju, prezydenta miasta itd. itd.

Wybuch nafty. Z Borysławia donoszą, że na Petoku w kopalni „Ema” nastąpił olbrzymi wybuch ropy. Wydatność oceniają na przeszło dziesięć cystrern na dobę.

Bliznięta zrodziły z sobą powiła w tych dniach właścianka Teresa Prawda, we wsi Kukuljewce pod Essg. Zupełnie prawidłowo rozwinięte noworodki, zrosłe z sobą od szyi do połowy brzucha, zmarły w kilka godzin po narodzeniu.

Anarchiści brukselscy zapierają się znajomości z Rubinem, sprawcą zamachu na króla belgijskiego. W mieszkaniu anarchisty Chapeliera znaleziono jednak pakiet, który tam zostawił Rubini. W pakiecie znajdował się między innymi sztylet, brzytwa i bilet anarchisty Mesdagha, który znikł bez wieści. Przypuszczają, że Mesdagh był współnikiem Rubiniego.

Drzewo ogniotrwałe. W Londynie utworzyło się wielkie towarzystwo akcyjne, które zamierza wybudować fabryki dla wyrobu drzewa ogniotrwałego. Już przed laty wynaleziono roztwór dla przysycania drzewa w Ameryce, gdzie takie drzewo używane jest do budowy statków marynarki. W Anglii wynalazek został ulepszony i zastosowany go praktycznie w muzeum Brytańskim, oraz przy budowie teatrów. Obecnie drzewo ogniotrwałe ma być wyrabiane na węgryjską skalę, by je udostępnić szerszemu warstwowi ludności. Skład roztworu chemicznego, zabezpieczającego drzewo od spalania się, jest tajemnicą wynalazcy, a dom z takiego drzewa jest o 2 do 3% droższy od budowli z drzewa zwykłego.

Obywatelska subordynacja. Podczas uroczystości koronacyjnych w Londynie tworzyli szpaer żołnierze milicji, gdy pewien oficer zauważył, że jeden pan pcha się naprzód. „Dlaczego pan nie utrzymujesz porządku?” — pyta oficer milicjanta tam stojącego. „Nie mogę — ten odpowie — bo mnie samego napróżd pcha”. „Nie mów mi pan tego rzeknie z gniewem oficer — od czego masz pan kolbę u karabina? Jesteś pan przecie ślwiejszym od tego pana”. „Tak, to prawda — odparł żołnierz — ale to jest prokurzysta z naszego domu handlowego” — dodał cicho.

Lustro go zdradziło. Przed sądem pokoju w Warszawie staje jako pozwany o rozbicie szyby sklepowej, mianujący się technikiem, ale w rzeczywistości bez żadnego będący zajęcia, Albert K.

Powód, w osobie pokrzywdzonego kupca Kot., domaga się zasądzenia na 23 rubli, za „umyślne” rozbicie szyby lustrzanego.

Sędzia: Dlaczego pozwany rozbil szybę?
Pozwany: Oto tak było: Będąc rozgoryczony i zły na świat cały, że zajęcia mi nie dają, wstałem rano i rozpocząłem wędrówkę po Warszawie, tu i ówdzie dopytując się o robotę. Wszędzie odprawiano mnie z kwitkiem, a niekiedy wprost za drzwi wyrzucali. Miałem kilka złotych i „po drodze” wstąpiłem do piwiarni. Tu spotkałem się z kolegami.

Sędzia: Ale to wszystko do sprawy nie należy.
Pozwany: Owszem, zaraz pan sędzia się przekona.

Sędzia: A więc mów pan.
Pozwany: W piwiarni „zaproszyło się” w głowie i w stanie podchmielonym wyszedłem na ulicę. Przed sklepem Kot. nagle dostałem zawrotu głowy i zdawało mi się, że widzę w lustrze, a raczej w szybie pana, który drwi ze mnie i pokazuje, że się zatacam do rynsztoka. Była to istotnie moja podobizna, odbita w lustrze sklepowym. Doszedłem i uderzyłem z całym siłą. Rzecz prosta, szybę się stłukła, a mnie aresztowano.

Czyż więc można mnie, człowieka „pijanego”

w danej chwili, sądzić? Była tu „siła wyższa”, która działała na moją niekorzyść.

Sędzia: A ja uważam, że tu była... wódka.
Swiadcówkowie istotnie stwierdzili, że pozwany był podchmielony i że bynajmniej nie dopuścił się szkody z umysłu.

Sędzia pokoju, po wysłuchaniu pokrzywdzonego materialnie kupca i stwierdzeniu, że szybka była warta 15 rubli, zredukował powództwo i przysądził rubli 15 na rzecz Kot.

Skarga sądowa przeciw królowi Oskarowi.

Król szwedzki Oskar ma teraz wiele kłopotów. Niedosć na tem, że jego wyrok jako superarbitra w sądzie polubownym w zawilej sprawie Samońskiej, ściągnał na niego gniew amerykańskich patriotów, obecnie jeden z własnych poddanych wniósł przeciwko niemu formalną skargę do sądu.

Oskarzywca jest były poseł do sejmiku, Piotr August Johanson, który opierając się na danych historycznych, wystąpił z obroną interesów dynastji Wazów. W oskarżeniu wniesionem według przepisów prawnych do szóstego departamentu sztokholmskiego sądu wyższego, opowiedziano historję szwedzkiej księżniczki Anny Helgi de la Brauche, ślubnej córki króla Gustawa IV, z Wazów, detronizowanego w roku 1809, z powodu umysłowej choroby. Zapomocą mnóstwa dat historycznych dowodzi oskarżyciel, że jego klientka była wybitną osobistością polityczną i jako taka, położyła ważne zasługi dla Szwecji i dlatego żąda, aby król wydał mu listy, które według tradycji, księżniczka de la Brauche oddała w roku 1842 ówczesnemu królowi szwedzkiemu, Oskarowi I., ponieważ właśnie listy te mają dostarczyć niezbitych dowodów na twierdzenie oskarżyciela, o wielkich zasługach klientki jego. Pomiędzy wierszami oskarżenia jednak można się doczytać, że nie chodzi tu tyle o odnowienie historycznej aureoli dziadzi Wazów, ile o stworzenie prawnej podstawy do żądania zwrotu kilkunastu milionów rindalów majątku cywilnego, jako spadku po zmarłej księżniczce.

Szósty departament wyższego sądu sztokholmskiego przyjął oryginalną skargę do wiadomości, i dopiero na najbliższej sesji postanowi, jak ją nadal należy traktować. Ze zaś starszytelowi chodzi o serjo o sukces i wydobyć listów, świadczy fakt iż jeszcze przed dwoma laty złożył urzędowi dla spraw wewnętrznych poufną memorjal, w którym proponuje królowi „przyjacielskie porozumienie” co do owych listów, jako przedmiotu obecnej okazji. Memorjal ten przedłożono na najbliższej radzie koronnej królowi, który ku uciesze całego grona ministrów, odrzucił go z humorystyczną uwagą. Wobec tego energiczny eks poseł wystosował drugi memorjal do króla, tym razem już na rzecz urzędu marszałkowskiego. Ponieważ zaś i ten pozostał bez skutku, dlatego zastępca interesów dynastji Wazów widział się zmuszonym pójść na drogę sądową.

Dział ekonomiczny.

Wiedza 21 listopada. Zamknięcie giełdy o godz. 2 m. 30. Akcje austr. Zakładu kraj. 664 —, Akcje węg. Zakł. kred. 699 50, Akcje Anglobanku 269 25 Akcje Unionbanku 523 —, Akcje Laenderbanku 388 50, Akcje Bankwrotu 448 50 Akcje Bodenradit 900 —, Akcje gal. Banku hipotecznego 536 —, Akcje kolei państw. 689 25, Akcje kolei połudn. 68 75, Akcji tramw. lit. a) — —, lit. b) — —, Akcje kole Elberl. 451 —, Akcje kolei północnej 5665 Akcje kolei Czerniowieckiej — — Akcje Alpiny 354 50 Akcje Rima Muranji 465 50, Akcje pragskiego Towarzystwa żelaznego 424 —, Akcje fabryki broju — —, Akcje tureckie tytoniowe 329 —, Oblig. węg. indema 97 65, Renta majowa 101 —, Austr. renta koron 100 05 Węgierska renta koron. 97 45 564 i listy Tow. kred. ziemsk. 96 10 4 proc. listy Banku kraj. 97 —, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 101 —, 4 proc. listy Banku hipot. 95 75, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 100 15, 5 proc. listy Banku hipot. 110 —, 4 proc. Gal. obieg prow. 99 10, 4 proc. Gal. pożyczka kraj z 1893 r. 97 60, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 94 70 Losy tureckie 111 —, Marki 116 90 Ruble 2 2 75

Wiedza 21 listopada Kurs giełdy wiedeńskiej.

Losy a) procentowe: Austr. zakł. kr. z obi. p. z r. 1880 3 proc. 203 —; Austr. zakł. kr. z obi. pr. z r. 1889 3 proc. 243 —; Tow. żegl. na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. — —; Uregulow. Du-

Drobne Ogłoszenia

za 2 halercze za stronę. Najmniejsze ogłoszenie 30 hal

Rutynowana nauczycielka udziela lekcji fortepianu najnowszą metodą po 4 złr. miesięcznie. Wiadomość: ulica Kurkowa 4, parter na lewo

Mężczyzna przyjemnej powierzchowności, w wieku 30 lat na stanowisku rządowym, z płacą 1600 koron roczne i widokami awansu, ożeni się z panną lub młodą, bezdzietną wdową, mającą najmniej 4000 koron posagu, jeżeli osoba ta zdecydowała się odtąd już ter z 200 koron do dyspozycji. Zaliczka ubezpieczona będzie skryptem prawnym. Anonimowe zgłoszenia nie są wykluczone. Zgłoszenia do 25 h. m. pod adresem: K. H. poste restante Lwów. 860

Fortepian silnej konstrukcji, tania do sprzedania, plac Bernardyński 15, Bartoszewski. 862

Lwowskie binro handlowe, Kościuszki 14, dostarcza węgle kamienne krejowe z kopalni „Sierżak” po 58 ct, Górnio szląskie po 72 1/2 ct. za 50 klg z adstawa do domu 892

Miód lipcowy wyborny przesyła, w 5 kilowych blaszankach wysyła franko za pobraniem 7 kor. Zarząd pasieki A. Krańskiego w Jezierzanach, obok Czołkowa. 803

Miód pszczoły (patokę) prawdziwy pod gwarancją wysyła w 5 kg, blaszankach po 6 koron plus tynie za pobraniem pocztowym J. Mencer, w Mikulińcach 847

Na sprzedaż majątki ziemskie w różnych okolicach kraju, Dzierżawy większych i mniejszych folwarków także i z gorzelniami, Realności we Lwowie i na prowincji poleca i zlecenia przyjmuje LWOWSKA IZBA ZAŁATWIEN, plac Dąbrowskiego 1. 5 (w gmachu Towarzystwa Urzędników prywatnych) 760

Obrazy olejne kopieje, odnawia, PORTRYTY (olejne i pastelowe) podług fotografii, jak też Obrazy dla kościołów i cerkwi wykonuje po najniższych cenach W. KLEANDR, artysta-malarz, Lwów, ulica Sapińskiego 1. 2. A.

Obierzmy magazyn w śródmieściu jest zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia przyjmnie Administracja „Dziennika Polskiego”.

Potrzażne trzy pokoje, kuchnia, przedpokój, bez mebli, od 1 stycznia na kilka miesięcy. — Adres: Wodziński Uhnów. 827

Prawnik szuka lekcji na prowincji. Wiadomość: Biuro europejskie, Rynek 25.

Powolik w dobrym stanie, jest do sprzedania w Stanisławowie, ul. Trzeciego Maja 1. 27 w realności Wgo Zakrzewskiego. Bliższa wiadomość u dozorczy tego domu 864

Rolnik lat 33, dobrze polecony poszukuje posady. Adres: „Agronom” poste restante Chyrów. 852

Tuzia fotografii od 2 złr. w Zakładzie L. Kocubera, artysty-malarza, ul. Fredy 1. 7. 666

Użytkownik lando, landolt, poczwórny fajeton, tarantula saneczki, siedlo damskie, tania do nabycia u Stromongera, Lwów, Karola Ludwika 1. 5. 853

Willa nowa do sprzedania, w uroczym górskiej okolicy. Bliższa wiadomość: Kornatowicz, Tnka kolo Chyrowa 846

Wyższe wykształcenie dla pań. Język i literatura francuska, literatura powszechna, socjologia, historia filozofii, historia sztuki. (Także lekcje zbiorowe). Dr. Felicja Nossig, Lwów, ul. Antoniego Mateckiego 2 834

Zarząd ogrodu Światyka p. Drohobycz, wysyła jabłka po 30 hal. kilogr. za zaliczką pocztową lub kolejową. 818

3 pokoje z kuchnią, spiżarką, strychem i piwnicą na pierwszym piętrze do najęcia od 1 stycznia, ulica Teatralna nr. 1. 858

335 Recept pieczęta ciast wszelkiego rodzaju, robienie lodów, likierów i t. d., autorki dzieła „Praktyczna kuchnia” **Róży Makarewiczowej**, wydanie drugie. Do nabycia w księgarni Seyfartha, lub u autorki we Lwowie, plac Dąbrowskiego 1. 5. Cena dwie korony, z przesyłką 2 1/2 kor. 804

Odpowiedzialny za redakcją: Adam Krajewski.

Właściciel wydawnictwa: Dr. K. Ostaszewski-Berzański
Młoka i Sp. — 2 drukarni W. Schmitta i Sp.

Wpływ kobiety.

Dramat w 7-miu odsłonach
Juljana Zubczewskiego.

Więc ma „to” 7 odsłon i ma być dramatem. Treść zaś tych siedmiu odsłon da się wygodnie streścić w siedmiu słowach, co zda się być trochę za mało, jak na dramat o 168 kartkach druku. Natomiast można się z góry domysleć, że aby dojść do tych poważnych rozmiarów, musi być owa treść znakomicie rozwinięta.

Ale nie o to nam chodzi. Zbyt wielu ludzi sięga po laury autorskie, więc i mnóstwo podobnych dramatów na świat się rodzi — a jak się nagle zjawily, tak prędko znikają z półek księgarskich i nikt ich nie czyta, więc też i nikt ich krytyką nie zaprzęta sobie głowy. Ten dramat atoli znalazł się w tych wyjątkowych warunkach, że musi być czytany. Bo oto autorem jego jest dyrektor zakładu naukowego żeńskiego, który swój utwór pisał tendencyjnie dla swych młodych uczennic, stworzył rzecz ideową, jak mu się zdaje, prawdopodobnie, aby swe wielkie etyczne myśli przeciwstawić zgubnemu wpływowi modernistycznej literatury, aby świat powstrzymał nad zawrotną przepaścią upadku moralnego, w jakoby się niechybnie w razie niepojawienia się onego potężnego dramatu stoczył. Że rzecz ideową, mającą tak szczytny cel na oku, należy ile sił starczy, rozszerzać, to pojął sam autor i nie omieszka tego czynić, a swój szlachetny zapal posuwa do tego stopnia, że klarownie niezamownym seminarzystkom swój utwór... na raty. Że w tych warunkach nie znajdzie się ani jedna, któraby się osmieliła nie skorzystać z tej rzadkiej, a oryginalnej sposobności — to pojmie snadnie każdy, ktokolwiek zna stosunek uczenicy do swego mistrza, pana życia i śmierci.

Jak się tedy przedstawia ów ideowy dramat i gdzie tkwią owe zwycięskie idee, mające zbawić seminarzystki?

Oto treść: Profesor mający głupią żonę, kocha się w kokieteryjnej nauczycielce przez odsłon pięć; w szóstej ni stąd, ni zowąd z nią zrywa, aby w siódmej wpaść napowrót w objęcia prawowiernej małżonki.

Myśli zaś dramatu jasna: nie godzi się solidnemu panu dawać się ładnej pannie sprowadzać z drogi obowiązków małżeńskich. Myśli

stara, jak świat i jego grzechy, stała się w ostatnich czasach znów młodą, dzięki kilku nowszym piarzom. Na niej oparł Przybyszewski swój dramat, który wstrząsa do szkieletu kości i grozi swąją mógłby szatana wstrzymać od spełnienia grzechu. Ale Przybyszewskiego nie wkłada się w ręce młodzieży, aby pisał tę mijsję ideowo-moralizującą, bo Przybyszewski z góry osądzony, jako „nie dla pańien”.

A czyni się to, zupełnie zresztą słusznie, dla realizmu w przedstawianiu pewnych rzeczy, dla drażliwości pewnych scen, — wogóle dla tego wszystkiego, czego młoda panna nie zna, a więc i nie rozumie, a ze sceny poznawac zupełnie nie ma potrzeby. A dramat p. Z. jakim prawem wtyka się w ręce tym samym pannom?

„Bo będąc prawdziwym, nie przedstawia jednak w całej nagości tych stron życia, których się nie wszystkim odsłania” — pomyśli każdy. Grubo się jednak źliwi, wżawszy książkę do ręki i zacząwszy ją wertować. Znajdzie tam bowiem mnóstwo rzeczy, których się znaleźć nie spodziewał.

Między dwiema głównymi osobami dzieje się mnóstwo scen miłosnych, budzarowych, wcale daleko dochodzących, które autor z wszystkimi szczegółami rozwija przed oczyma czytelnika, a dla większej plastyczności obrazu, wykańcza go dopiskami w nawiasie.

Młode nauczycielki rozprawiają z nieprawdopodobną znajomością rzeczy o wielkiej miłości i jej skutkach; jedna z nich, ta właśnie, co opętała starego pana profesora, dowodzi, że ma prawo używać świata na równi z mężczyzną; a widać, że chce go na szeroka skalę używać, bo wzywa wszystkich mężczyzn, młodych i starych, tu, do swoich stóp. Potem rezolutnie dodaje: „Pozwoliłam sobie... i coż mi się stało? Było trochę krzyku i świętego oburzenia... i koniec”.

Jest i filozoficzny dialog o metresach i ich stanowisku w społeczeństwie. Są klótnie małżeńskie, które dając do skrajnej prawdy życiowej, stają się nieprzyzwoicie ordynarne. Są i sceny miłosno-naiwne. Kochają się np. w tej paunie między innymi pewien maturzysta, a gdy zbyt to warjuje i zbyt natarczywie wynurza swą miłość, piękna panna po macierzyńsku go uspakaja i zamyka mu usta pocałunkiem, mówiąc: „No, daj buzi chłopczykowi i bądź zdrow.” Proszę sobie wyobrazić zachęcająco-patrjarchalne czasy, w których panny całują po macierzyńsku studentów, kończących gimnazjum.

Tak się mniej więcej przedstawia realizm, który chce być cenzurowanym. Dodać trzeba, że jest on słabym i niezgrabnym, ten realizm p. dyrektora — czuje się, że te sceny buciarowe maluje nie specjalista, że się tak wyrażę i nie z własnej, zmysłami podjęcanej fantazji.

A reszta akcji?

Oto siedzi sobie np. nauczycielka w szkole i przez kilka kartek uczy czytać, pisać, rachować, słowem wyczerpuje cały materiał przepisany dla szkoły normalnej, z zachowaniem wszystkich genialnie wyrafianowanych przez radę szkolną krajową. A czytelnik po tej godzinie lekcji opuszcza głowę na piersi, pokonany i przygnębiony i zda mu się, że czuje nad sobą stojące groźne widmo p. dyrektora, które go wali w kark i mówi: „A widzisz, będziesz teraz pamiętał, jak wygląda postępową nauczycielka czteroklasowej szkoły normalnej!”

Inna budująca scena: Dzień imienia profesora, występuje uczeń na czoło kolegów i prawi przez dwie kartki kwiecistą przemowę (nie mającą naturalnie nic wspólnego z akcją), wypracowaną tak jak na porządku ucznia przystało — na co p. profesor w szlachetnym wzruszeniu odpowiada nie mniej długą i nie mniej gimnazjalną oracją.

Zebrańie towarzyskie w domu profesora, nastrój z *Małego Świątka*, czytają poezje. Piękna panna dobywa skądś wiersz gospodarza, ten zdradzony że jest poetą, skromnie się żenuje (bo i ma też czego) i czyta: „Jeden poeta kocha okropnie jedno dziewczę-aniola i pewnego razu podpatruje, jak ów aniol całuje się doskonale z jednym panem. Wówczas”

„Rażony tem dziwnem widzeniem,
Rozbrat wziął naraz z natchnieniem,
Które go niesło nad chmury!

A zbratał się — z kulią dwurury!”

Proszę nie podejrzyczyć przypadkiem, że zmysłem lub przekrecam. Jestto autentyczne, a stało się to na str. 66, gdzie też jest do oglądnięcia cały ów wiersz.

Jedna z osób dramatu pod wpływem tego tragicznego poecięgo końca woła z głębi rozdartego żalem serca: „Biedny poeta!”

I my byłbyśmy bez serca, gdybyśmy z głębiem przestroniem nie przyłączyli się do tego serdecznego wykrzyku: „Biedny poeta!”